

آئین‌نامه آموزشی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب نهایی جلسه ۲۹۱ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۷۳/۱۰/۲۵

مقدمه :

آئین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب ۱۳۶۷ ، پس از اجرای دوره ۵ ساله و مشاهده کاستی‌ها و همچنین تطبیق با سیاست‌های آموزش عالی در سطح تحصیلات تکمیلی ، نیاز به اصلاحات و تغییراتی داشت که باید در آن بعمل می‌آمد. این تغییرات براساس نظرات رسیده از دانشگاه‌ها ، اعضای هیأت علمی ، مسئولان اجرایی و پیشنهادها همکاری‌های معاونین آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در گردهم‌آئی‌های ادواری ، توسط کمیسیون تدوین آئین‌نامه‌ها ، جمع‌آوری و بصورت پیوست تنظیم ، تدوین و جهت تصویب نهائی به شورای عالی برنامه‌ریزی پیشنهاد شد .

شورای عالی برنامه ریزی طی جلسات ۲۸۵ تا ۲۹۱ خود این پیشنهاد را بررسی و با اصلاحاتی آن را تصویب کرد . این آئین‌نامه جایگزین آئین‌نامه قبلی می‌شود و از آغاز سال تحصیلی ۷۴-۱۳۷۳ برای دانشجویان ورودی این سال و بعد از آن لازم‌الاجراء است و به موجب آن همه آئین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های قبلی مغایر با آن ، برای مشمولان این آئین‌نامه لغو می‌گردد .

اینک توجه مجریان محترم را به نکات زیر جلب می‌نماید :

1- در این آئین‌نامه تنها به ذکر اصول اکتفا شده و آنجا که ساکت است تصمیم‌گیری برعهده کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است .

2- از شرایط آئین‌نامه نویسی ، روشنی و غیر قابل تفسیر بودن کلمات ، سادگی عبارات ، وسعت دامنه اجراء قابلیت درک و جامع بودن آن است. در اینجا کوشش شده که این نکات ، تا آنجا که ممکن است رعایت شود. معهدا اگر ابهامی در اصول آن پدید آید ، رفع یا تفسیر بر عهده کمیسیون تدوین آئین‌نامه‌ها است .

3- زمان اجرای این آئین‌نامه ، از سال تحصیلی ۷۴-۱۳۷۳ و بعد از آن است ولی از آنجا که با آئین‌نامه‌های قبلی تفاوت اصولی ندارد، قابلیت تطبیق و تسری به دانشجویان فعلی را نیز دارد . معهدا تطبیق باید با نظر کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه صورت گیرد .

4- لازم است دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آئین‌نامه آشنا سازند و به هنگام نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قراردهند .

درپایان از کلیه اعضای محترم هیأت علمی ، دست‌اندرکاران و مسئولان اجرایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی انتظار دارد با توکل به خداوند متعال در تحقق اهداف مقدس انقلاب فرهنگی که در وصیت‌نامه الهی سیاسی حضرت امام رضوان الله تعالی‌علیه تأکید شده است تلاش نمایند و در این راه از هیچ نوع کوششی دریغ نمایند و انشاء الله موفق و مؤید به تاییدات الهی باشند .

فصل اول کلیات

ماده ۱) تعریف :

دوره کارشناسی ارشد یکی از دوره‌های آموزش عالی بالاتر از دوره کارشناسی است که پس از آن به اجراء درمی‌آید و سرانجام به اعطاء مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط منتهی می‌گردد .

تبصره : در این آئین‌نامه ، به منظور اختصار ، به همه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ، پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی مجاز ، که در مقاطع تحصیلی کارشناسی‌ارشد و دکترای (تحصیلات تکمیلی) فعالیت دارند، (مؤسسه) گفته می‌شود .

منظور از کمیته تحصیلات تکمیلی ، کمیته یا شورائی است که در این زمینه ، در سطح گروه یا دانشکده تشکیل می‌شود .

ماده ۲) هدف :

هدف از ایجاد دوره کارشناسی ارشد ، گسترش دانش و تربیت متخصصان پژوهشگرانی است که با فراگیری آموزش‌های لازم و آشنایی با روش‌های پژوهش علمی ، مهارت لازم را برای آموزش ، پژوهش و خدمات پیدا می‌کنند .

فصل دوم شرایط ورود

ماده ۲) (شرایط ورود به دوره به شرح زیر است :

1-3- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

2-3- داشتن گواهینامه پایان دوره کارشناسی یا بالاتر مورد تأیید وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در رشته‌های مورد قبول (به تشخیص شورای عالی برنامه‌ریزی)

3-3- برخورداری از توانائی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی

4-3- موفقیت در آزمون ورودی دوره

تبصره : مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره‌ها فاقد اعتبار است .

فصل سوم واحدهای درسی

ماده ۴) (تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ، با احتساب واحد پایان نامه ، برحسب رشته ، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است .

تبصره ۱ : چنانچه به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی ، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره کارشناسی ، به عنوان دروس کمبود یا جبرانی برای دانشجوی ضروری تشخیص داده شود ، وی مکلف است آن دروس را براساس برنامه مصوب ، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره کارشناسی ارشد و مطابق این آئین‌نامه بگذراند .
تعداد دروس جبرانی در هر رشته حداکثر ۲۴ واحد است .

تبصره ۲: در انتخاب دروس اولویت با دروس جبرانی است ، تعیین تعداد و نوع دروس و زمان انتخاب آنها در چارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی ، برعهده کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است .
تبصره ۳: به ازای گذراندن هر ۱۲ واحد درسی از دروس جبرانی ، یک نیمسال تحصیلی به طول مدت تحصیل دانشجو افزوده می شود .

ماده ۵ (تعداد واحد پایان نامه کارشناسی ارشد برای همه رشته ها بین ۴ تا ۱۰ واحد درسی ، مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی است .

ماده ۶ (دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مجاز است در هر نیمسال تحصیلی بین ۸ تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند و در موارد استثنائی ، با صلاح دید کمیته تحصیلات تکمیلی ، این تعداد می تواند به ۱۶ واحد افزایش یابد .
تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی ، نام نویسی دانشجو در کمتر از ۸ واحد درسی بلامانع است .

تبصره ۲: دانشجویانی که برخی از دروس دوره کارشناسی ارشد را در دوره کارشناسی گذرانده اند نمی توانند آن درس یا دروس را مجدداً در دوره کارشناسی ارشد بگذرانند. این دانشجویان باید با گرفتن دیگر دروس انتخابی جمع واحدهای درسی خود را به حد نصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند .

فصل چهارم حضور و غیاب

ماده ۷ (حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است . غیبت دانشجو در هر درس نباید از چهار هفدهم مجموع ساعات آن درس تجاوز کند ، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود .

تبصره: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس ، بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه ، موجه تشخیص داده شود ، آن درس از مجموع دروس انتخابی دانشجو حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست. ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می شود .

ماده ۸ (غیبت غیر موجه در امتحان هر درس موجب گرفتن نمره صفر برای آن درس است .
تبصره: در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان از نظر مؤسسه موجه تشخیص داده شود ، درس مذکور حذف می شود .

فصل پنجم طول دوره ، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۹ (طول دوره مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را با پایان نامه براساس مقررات مربوط به اتمام برساند .
طول دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال است .

تبصره ۱: کمیته تحصیلات تکمیلی می تواند در صورت لزوم و حسب مورد یک و حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی به طول دوره دانشجو اضافه کند .

تبصره ۲: چنانچه مؤسسه نتواند حداقل واحدهای درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد ، به نسبت کسر واحدهای ارائه شده ، به طور دوره دانشجو افزوده می شود. در هر صورت طول دوره تحصیل نباید از سه سال تجاوز نماید .

ماده ۱۰ (دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی ، با کسب موافقت دانشگاه ، از مرخصی تحصیلی استفاده کند .

تبصره ۱: مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود .

تبصره ۲: درخواست مرخصی باید قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی به مؤسسه مربوط تسلیم و موافقت آن مؤسسه کسب گردد. موافقت مؤسسه با مرخصی تحصیلی دانشجو باتوجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود .

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت مؤسسه حتی برای یک نیمسال ، ترك تحصیل نماید از ادامه تحصیل محروم می شود .

ماده ۱۱ (دانشجو می تواند به هر دلیل ، از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید .

چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد ، آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید .

تبصره: دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید به هر حال صدور هرگونه گواهی نامه و تسلیم ریزنمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی منوط به تسویه حساب دانشجو ، با مؤسسه ذیربط است .

فصل ششم ارزشیابی

ماده ۱۲ (حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس دوره و دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد ، ۱۲ است .

تبصره ۱: اگر نمره دانشجو در یک درس انتخابی کمتر از ۱۲ باشد ، می تواند با موافقت استاد راهنما به جای آن درس ، درس دیگری را انتخاب نماید .

تبصره ۲: در مواردی که ارزشیابی دانشجو در یک درس موکول به فعالیت های باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نیست ، نمره دانشجو در آن درس ناتمام محسوب می شود. در این صورت باید نمره دانشجو در این درس ، حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد ، توسط استاد ذیربط به نمره قطعی تبدیل و در کارنامه وی ثبت شود .

ماده ۱۲) میانگین نمرات دروس دانشجو در دوره کارشناسی ارشد ، در هر نیمسال تحصیلی نباید از ۱۴ کمتر باشد. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد ، آن دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود .

تبصره : نمره دروس پیشنهادی یا جبرانی در کارنامه دانشجو ، جداگانه ثبت می‌شود اما در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی‌شود .

ماده ۱۴) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد در غیراینصورت فارغ‌التحصیل دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌باشد .

تبصره ۱ : دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره ، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد ، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد ، می‌تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ گرفته است ، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل ، فارغ‌التحصیل شود. (مصوبه جلسه ۳۷۱ مورخ ۷۷/۱۲/۲ شورای عالی برنامه‌ریزی) دانشجویانی که به هر دلیل نتوانند از این فرصت استفاده کنند از ادامه تحصیل محروم مانده و مدرکی دریافت نمی‌کنند .

الحاق یک تبصره به ماده ۱۴ آئین نامه کارشناسی ارشد درخصوص پذیرش واحدهای درسی دانشجویان کارشناسی ارشد مصوبه جلسه ۳۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۲ شورای عالی برنامه‌ریزی

دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد که به هر دلیل از ادامه تحصیل محروم می‌شوند ، چنانچه با دانشگاه محل تحصیل خود تسویه حساب کنند ، می‌توانند مجدداً در آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد شرکت نمایند . در صورت قبولی ، در آزمون واحدهای درسی قبلی آنها، پس از ارزیابی و تطبیق با برنامه‌های مصوب از آنان پذیرفته می‌شود. ارزیابی دروس و تطبیق واحدها بر عهده دانشگاه یا مؤسسه پذیرنده است و به ازای هر ۱۲ واحد که پذیرفته می‌شود یک نیمسال از طول مدت مجاز تحصیل دانشجو کاسته می‌شود .

پذیرش واحدهای درسی قبلی این دانشجویان منوط به احراز سه شرط زیر است :

1- داشتن مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتین علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد .

2- پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری .

3- اجرای برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی

فصل هفتم پایان نامه

ماده ۱۵) تهیه پایان نامه آخرین بخش دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است ، در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود ، زیر نظر استاد راهنما ، به تحقیق و تتبع بپردازد .

ماده ۱۶) استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی ، از اعضای هیأت علمی مؤسسه یا خارج از مؤسسه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می‌گردد .

تبصره ۱ : چنانچه استاد راهنما ، خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکترا الزامی است .

تبصره ۲ : در رشته‌هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد ، استاد راهنما را می‌توان با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین مربیان برجسته مؤسسه و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی انتخاب کرد .

ماده ۱۷) دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما انتخاب کند .

موضوع پایان نامه پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی قطعیت می‌یابد .

ماده ۱۸) استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان مربوطه انتخاب می‌شود .

ماده ۱۹) ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیأت داوران ، متشکل از استاد راهنما ، استاد مشاور و حداقل یک نفر نماینده کمیته تحصیلات تکمیلی و دو نفر از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج مؤسسه صورت می‌گیرد .

ماده ۲۰) پایان نامه توسط هیأت داوران در پنج درجه ارزشیابی شده و به هر درجه نمره‌ای تعلق می‌گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می‌شود .

نمره از ۱۸ تا ۲۰ : عالی

نمره از ۱۶ تا ۱۷/۹۹ : بسیارخوب

نمره از ۱۴ تا ۱۵/۹۹ : خوب

نمره از ۱۲ تا ۱۳/۹۹ : قابل قبول

نمره از ۱۲ کمتر : غیرقابل قبول

ماده ۲۱) دانشجو پس از انتخاب پایان نامه ، تازمانیکه آن را به پایان نرساند ، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال (های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می‌شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد .

ماده ۲۲) (در صورتیکه پایان نامه ، از نظر هیأت داوران ، غیرقابل قبول تشخیص داده شود ، دانشجو می‌تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند ، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیأت داوران تعیین می‌کنند از آن دفاع نماید .

(مصوبه جلسه ۳۷۱ مورخ ۷۷/۱۲/۲ شورای عالی برنامه‌ریزی) دانشجویانی که در فرصت‌های تعیین شده نتوانند از پایان نامه خود دفاع کنند از تحصیل محروم شده و مدرکی دریافت نمی‌کنند .

تبصره : به دانشجوی کارشناسی ارشد که به هر دلیل از تحصیل باز می ماند فقط يك گواهي اعطاء مي شود كه اين دانشجو چه دروسي را در چند واحد با چه نمره اي گذرانده است .

فصل هشتم ساير مقررات

ماده ۲۳) انتقال و تغيير رشته در دوره کارشناسی ارشد ناپيوسته ممنوع است .

ماده ۲۴) (درصورتی که ارائه برخی از دروس ، در يك رشته و در يك زمان معين ، در مؤسسه مبداء ممكن نباشد ، دانشجو مي تواند آن دروس را با موافقت استاد راهنما و تائيد كمیته تحصيلات تكميلي ، در يكي از مؤسسات آموزش عالي ديگر كه مجري دوره است به صورت مهمان بگذراند .

در اين حال كسب موافقت مؤسسه مقصد هم ضروري است و تعداد واحدهاي درسي دانشجوي مهمان در يك مؤسسه نبايد از نصف واحدهاي درسي دوره تجاوز نمايد .

ماده ۲۵) آئين نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد در ۸ فصل و ۲۵ ماده و ۲۳ تبصره در دوپست و نود و يكمين جلسه شوراي عالي برنامه ريزي مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ به تصويب رسيد. اين آئين نامه از ابتداي سال تحصيلي ۷۴-۱۳۷۳ در همه دانشگاه ها و پژوهشگاه ها و مؤسسات آموزش عالي سراسر كشور لازم الاجراء است و از تاريخ ابلاغ آن آئين نامه قبلي و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل هاي مغاير با آن براي دانشجويان مشمول اين آئين نامه لغو مي گردد. دانشجويان ورودي سالهاي قبل از سال تحصيلي ۷۴-۱۳۷۳ نيز مي توانند با موافقت شوراي تحصيلات تكميلي مؤسسه وضعيت خود را با آئين نامه جديد تطبيق داده و براساس آن فارغ التحصيل شوند .

آئين نامه تسهيلات آموزشی دانشجويان ايتارگر ضميمه آئين نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپيوسته

مصوبه جلسه ۲۰۶ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۴ شوراي عالي برنامه ريزي

1- تعريف : واژه ايتارگر به يكي از مصاديق زير اطلاق مي شود .

§ رزمنده اي كه حداقل شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشد .

§ جانبازي كه حداقل ۲۵٪ جانبازي داشته باشد .

§ آزاده اي كه حداقل شش ماه سابقه اسارت داشته باشد .

2- تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۷ : درصورتی که به تشخیص پزشك معالج به تائيد كميسيون پزشكي يا پزشك معتمد دانشگاه ، درمان صدمات ناشي از جنگ ، مستلزم عدم حضور دانشجو به ميزان بيش از چهار هفدهم ساعات كلاس باشد آن درس حذف مي شود .

3- تبصره الحاقی به تبصره ماده ۸ : در صورتی که غيبت دانشجوي ايتارگر در امتحان يك درس به دليل انجام معالجات ناشي از صدمات جنگ باشد ، غيبت او موجه محسوب مي گردد و اگر دانشجو آمادگي براي شركت در امتحان داشته باشد مي تواند با ارائه گواهي پزشك و تائيد كمیته تحصيلات تكميلي دانشگاه حداكثر تا پايان نيمسال بعد در امتحان آن درس شركت نمايد و در غير اينصورت ، آن درس حذف مي گردد .

4- تبصره الحاقی به تبصره ماده ۹ : دانشجويان ايتارگر مي توانند براي انجام معالجات ناشي از جنگ با تائيد ستاد امور دانشجويان شاهد و ايتارگر دانشگاه ، يك نيمسال از مرخصي تحصيلي بدون احتساب در سنوات استفاده کنند .

5- تبصره الحاقی به تبصره ۲ ماده ۱۲ : دانشجوي ايتارگري كه به دليل ادامه درمان صدمات ناشي از جنگ ، موفق به انجام فعاليتهاي مربوط به درس ناتمام نشود ، حداكثر تا پايان اولين نيمسال تحصيلي ، پس از درمان قطعي و بازگشت به تحصيل وقت دارد كه نمره ناتمام او به نمره قطعي تبديل و در كارنامه وي ثبت گردد .

6- تبصره الحاقی به ماده ۱۲ : براي دانشجويان جانباز ۲۰٪ به بالا ، يا همسر جانباز ۵۰٪ به بالا به اين تعداد يك نيمسال اضافه مي شود .

